

VERHAMME, Edmond (Deerlijk 31 december 1879 – Brugge 11 november 1964).

Volgde de humaniora aan het Klein Seminarie van Roeselare, met Alberic Decoene als klasgenoot.

In oktober 1904 werd Verhamme leraar derde Latijnse aan het Sint-Lodewijkscollege te Brugge. Van 1905 tot 1924 was hij leraar poësis en retorica te Poperinge en daarna (tot 1930) principaal van dat college. Van 1930 tot 1945 was Verhamme diocesaan inspecteur van het katholiek middelbaar en technisch onderwijs.

Als leraar bestudeerde Verhamme als een der eersten grondig de gedichten van Guido Gezelle en de dramaturgie van Vondel. Met Jan Bernaerts correspondeerde hij (1906) over de taalstudie van Robrecht de Smet en Thaddeus Spaeninkx. In augustus 1907 nam hij met talrijke West-Vlaamse collegeleraren deel aan de pas gestichte Vacantie-leergangen te Leuven. Op het eerste, nationale congres van het katholiek middelbaar onderwijs, Bonne-Espérance september 1911, sprak hij over "De Uitspraak van het Nederlandsch", in de lijn van De Smet en Achiël Dewulf. Datzelfde jaar verscheen ook zijn werkje *De Uitspraak van het Nederlandsch ten gerieve der Westvlaamsche Studenten*. In 1912 verleende Verhamme zijn medewerking aan de Vlaamsche Vrienden, een Vlaamsgezinde culturele vereniging van de Westhoek. In 1913 was hij de spil van het werkcomité voor de Deken De Bo-feesten in Poperinge (Leonardus L. de Bo). Tijdens de oorlogsjaren 1914-1918 verbleef hij op het college te Kortrijk. Op 15 mei 1919 werd hij bestuurslid en promotor van de Davidsfondsafdeling te Poperinge. Samen met Oscar Verhaeghe uit Roeselare vertegenwoordigde hij na de oorlog de Vlaamsgezinde leraars in het Franstalig hoofdbestuur van het katholiek middelbaar onderwijs te Brussel.

Als diocesaan hoofdinspecteur van het bisdom Brugge brak Verhamme bewust met de ouderwetse onderwijspolitiek van zijn voorganger kanunnik Alfons de Meester (1913-1930). Hij vernederlandste de *Revue pratique de l'Enseignement catholique* tot *Berichten en Mededeelingen* (1930). In 1934 verscheen zijn *Leerplan Leerboeken en Lessenrooster voor de Bisschoppelijke Colleges van het bisdom Brugge*, de derde grote synthese na die van bisschop Jean-Baptiste Malou (1851-1861) en hoofdinspecteur Henri Rommel (1896-1900), maar ditmaal consequent 'Vlaams', rekening houdend met de wet van 14 juli 1932 op het taalgebruik in het middelbaar onderwijs. Aan de uitvoering van deze wet heeft hij tot 1945 zijn beste krachten gegeven. Inmiddels was hij van 1930 af de promotor geweest van het Vlaams middelbaar onderwijs voor meisjes. Zijn inspanningen werden voortgezet door Vlaamsgezinde priesters als Robrecht Stock en Karel Berquin.

WERKEN: *De uitspraak van het Nederlandsch ten gerieve der Westvlaamsche studenten*, 1911; – *Deken De Bo. Zijn leven en zijn werken*, 1914.

LITERATUUR: *Gedenkboek Edmond Verhamme*, 1965; – R. Vanlandschoot, 'Historische kanttekeningen bij de doorbraak van het algemeen Nederlands in de Westvlaamse colleges', in *Studiën en Berichten* (1967).

ROMAIN VANLANDSCHOOT\*